



HRVATSKI SABOR

P.Z. br. 375

Klasa: 013-01/09-01/01

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 19. lipnja 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 137. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskom saboru, aktom od 19. lipnja 2009. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagatelj osobno.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

1 P.Z. br. 375

Hrvatski sabor
Zastupnik Dragutin Lesar

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Zagreb, 19. lipnja 2009.

Primljeno:	19-06-2009		
Klasifikacijska oznaka:	013-01/09-01/01		Org. jed. 65
Uredžbeni broj:	6531-09-01	Pril. 1	Vrij. 1

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

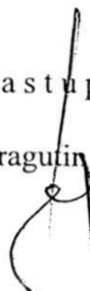
Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske te članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosim Prijedlog zakona o izmjenama zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor

U postupku donošenja Zakona potrebna objašnjenja na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela davati će zastupnik Dragutin Lesar.

Zastupnik

Dragutin Lesar



PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski sabor, u svom članku 10. izričito navodi situacije kad mandat zastupnika prestaje po sili zakona, te kaže:

„Zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:
1. ukoliko podnese ostavku,
2. ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost,
3. ukoliko je pravomoćnom sudbenom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci,
4. smrću.“

Međutim, saborski zastupnici, uz čelnike lokalne samouprave i druge dužnosnike podliježu i odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti (kojeg je donio Sabor RH 1. listopada 2003. godine), s izmjenama i dopunama tog zakona (od 2. srpnja 2004. godine). Nažalost, taj zakon praktično i nema sankcija koje se primjenjuju na dužnosnika ukoliko ne poštuje odredbe Zakona i akte tijela (Povjerenstva) koje brine o njegovom provođenju. Sankcija oduzimanja dijela plaće je sasvim nesrazmjerna najčešćoj težini kršenja Zakona, a sankciju objavljivanja odluke o sukobu interesa na teret dužnosnika dužnosnik može, ali i ne mora izvršiti. Povjerenstvo iz predmetnog Zakona nema baš nikakav mehanizam prisilnog provođenja čak ni tako blagih zakonskih sankcija. Ako dužnosnik odbije promijeniti situaciju koja ga dovodi u sukob interesa, tu je kraj. Nitko ga na to ne može prisiliti.

U takvoj su situaciji mehanizmi političkog ili moralnog utjecaja na saborskog zastupnika dvojbeni. Očekivano je da se osoba koja namjerno (i nakon upozorenja i roka da izađe iz sukoba interesa) i dalje ostane u sukobu interesa, neće posebno obazirati na političke i moralne aspekte takvog ponašanja. Očito je da treba instalirati zakonski mehanizam kojim bi se sukob interesa u obavljanju javnih dužnosti mogao sankcionirati na jedini logičan način – udaljavanjem s javne dužnosti. Naime, cilj zakona trebao bi biti spriječiti i destimulirati ispreplitanje javnog interesa (kojeg dužnosnik zastupa po logici osvojenog mandata) i privatnog interesa. Ako već sam dužnosnik nije u stanju odlučiti se između ta dva interesa, zakonodavac mu je dužan izabrati – prekid mandata.

Činjenica je da i u dokazanim slučajevima sukoba interesa nije bilo političkih ni nekih drugih sankcija, ako to nije bio neposredni politički interes stranke prekršitelja Zakona. Sukob interesa se u pravilu nastavljao, zastupnici su nastavljali biti zastupnici, povjerenje građana u politički sustav nepovratno se gubilo, a nikad završenu aferu naslijedila bi sljedeća. I tako u nedogled. Element javnog mišljenja (a on je u zemljama u kojima takvi propisi postoje ključan za sankcioniranje takvih situacija) očito u Hrvatskoj ne funkcionira na isti način kao drugdje, pa se takvi čelnici bez ikakvog problema ponovno biraju na mjesta na kojima su opet (ili neprekidno) u sukobu interesa.

Hrvatska sebi teško može priuštiti daljnji pad ugleda osoba i institucija koji obavljaju javne dužnosti, posebice saborskih zastupnika, jer nije u opasnosti samo osobni integritet i ugled zastupnika koji svoj posao obavljaju pošteno i bez ulaska u sukob interesa, već je u opasnosti i parlamentarni sustav u Republici Hrvatskoj i svih stupovi vlasti u državi.

Jednostavno rečeno, danas je nemoguće prisiliti saborskog zastupnika, izabranog najčešće odlukom i voljom političkih stranaka, da svoje privatne interese stavi u mirovanje zakonom propisanim postupkom. Ako neće – neće. Takvo je stanje neprihvatljivo i treba ga izravno povezati s mogućnošću da takva osoba obavlja zastupničku funkciju. Stoga predlažem ove promjene Zakona.

Postoji li opasnost da se zbog ovih promjena Povjerenstvo za sprječavanje sukoba interesa politički zloupotrijebi?

NE! Zakon kaže:

“ Protiv odluke kojom se dužnosniku izriče sankcija iz stavka 2. ovoga članka dužnosnik može podnijeti zahtjev za zaštitu Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda Upravnom sudu Republike Hrvatske.”(Čl.19. Zakona o sprječavanju sukoba interesa...)

Postoji li opasnost da će zbog “malih” sukoba interesa dužnosniku prestaje mandata?

NE! Zakon kaže:

“Ako je primjereno naravi povrede, Povjerenstvo može tijekom postupka naložiti dužnosniku da otkloni uzroke postojanja sukoba interesa u određenom roku te, ako dužnosnik to učini, obustaviti postupak ili isti dovršiti i ispunjenje naloga uzeti u obzir prilikom izricanja sankcije.« (čl. 19 Zakona o sprječavanju sukoba interesa...)

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Članak 1.

U Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor («Narodne novine» br. 69/03. i 19/07.) u Članak 10. mijenja se i glasi:

«(3) Zastupniku prestaje mandat po sili zakona, a prije vremena na koje je izabran:

- danom podnošenja ostavke,
- danom pravomoćnosti sudske odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti,
- danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci,
- danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen radi počinjenja kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom,
- danom konačnosti odluke tijela nadležnog za odlučivanje o sukobu interesa kojom je utvrđeno postojanje sukoba interesa ,
- danom prestanka hrvatskog državljanstva,
- smrću.»

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom proširuje opseg slučajeva u kojima bi mandat saborskih zastupnika prestao silom zakona. Na ovaj se način odredbe Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor usklađuju sa odredbama drugih zakona koji se odnose na prava i obveze državnih dužnosnika.

Članak 2.

Ovim člankom određuje se stupanje na snagu zakona

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 10.

“Zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. ukoliko podnese ostavku,
2. ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost,
3. ukoliko je pravomoćnom sudbenom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci,
4. smrću.“